2013

Memòria Anual de Funcionament

Institució Col·laboradora d'Acolliments Familiars

Fundació Concepció Juvanteny

ÍNDEX

1. Carta de la presidenta _____ 5

2. Presentació/Introducció de la Memòria _____ 6

3. Fase de promoció i difusió de l'acolliment _____ 7

4. Fase d'estudi.
Estimació de la Idoneïtat i Formació de Famílies _____ 8

5. Fase de Preassignacions i Acoblaments _____ 10

6. Fase de Seguiment i Finalització dels Acolliments _____ 11

7. Finalitzacions dels Acolliments _____ 14

8. Reflexió Final _____ 15

Benvolguts i benvolgudes,

Un any més us fem a mans el recull d'activitat de la nostra entitat en el seu Servei d'Acolliments Familiars.

Però aquest ha estat un any diferent. Un any molt dur en el qual s'ha arribat a posar en dubte la nostra tasca en aquest camp de més de vint anys. Un any que molta gent diria per a oblidar, però no, per nosaltres ha estat un any molt i molt complicat, però per aprendre i sortir encara més reforçats en la nostra dedicació i motivació envers els infants que atenen les nostres famílies acollidores.

Els fets esdevinguts a Lleida han estat absolutament execrables, però, tal i com finalment s'ha demostrat, han estat un accident indetectable de manera prèvia. Una situació en la qual s'ha abusat de la nostra confiança, se'ns ha deixat sols i s'ha dubtat de la nostra professionalitat.

Doncs no, nosaltres no dubtem. La confiança en la tasca, professionalitat i vocació personal del nostre equip, encara ha resultat reforçada. Tots, un per un, s'han sentit, erròniament responsables de no haver pogut evitar uns fets imprevisibles, que es van amagar a tots, a la totalitat de serveis, professionals i persones implicades.

I finalment, se'ns ha jutjat i condemnat sense proves. S'ha fet un judici mediàtic i tècnic de les conseqüències del qual ens resultarà molt complicat refer-nos. Més de vint anys de feina ben feta i centenars d'infants i adolescents atesos no han estat suficients per generar ni un bri de confiança. Però és precisament aquesta feina, per nosaltres molt ben feta, la que ha ensopegat amb un sistema polític que sembla que té, com a únic objectiu, la seva autoprotecció.

Però ens n'hem sortit. Amb noves forces i plena confiança en el nostre equip i les nostres famílies, continuem endavant, oferint, a tots aquells infants i adolescents que ho puguin necessitar, una nova oportunitat de gaudir del caliu familiar i una vida digna.

Montserrat Juvanteny

Presidenta de la Fundació Concepció Juvanteny

Presentació

La Fundació Concepció Juvanteny neix el mes de febrer de 2000, i s'inscriu en el Registre de Fundació de la Generalitat de Catalunya amb el nº 1390.

Aquesta entitat, la qual té com a objectiu fundacional bàsic i fonamental la Defensa dels Drets de Tots els Infants, amb especial menció dels infants i joves que es troben en situació de risc social, parteix de l'experiència acumulada per més de 30 anys d'actuació en l'atenció d'aquests infants, de l'Associació Asteroide B612 i posteriorment com a Fundació, entitat que es pot considerar origen dels objectius de la Fundació.

La principal missió de la nostra Fundació és la de treballar per donar resposta i ajut a les necessitats d'acolliment d'aquests infants en situació de risc social i com a alternativa clara a la seva atenció, en un centre residencial d'acció educativa. Aquest ajut ve donat pel conjunt de famílies que voluntàriament s'ofereixen per realitzar aquesta tasca, integrant en el si del seu propi nucli familiar aquests infants en risc..

Avui en dia, a la nostra societat existeix una gran diversitats de models familiars que poden adaptar-se als diferents tipus d'acolliment, en funció de les necessitats de cada infant i de la família . D'aquesta manera, hi han famílies que realitzen l'acolliment d'infants molt petits en acolliment d'urgència i diagnòstic i amb una temporalitat que volta els 6 - 9 mesos, acolliments simples de curta durada, on els infant fan estades d'uns 2 anys o acolliments de llarga durada o permanent, que és quan l'infant és acollit per una família mentre la seva família d'origen supera una situació que, normalment, requereix un temps més llarg de recuperació.

També existeixen les Unitats Convivencials d'Acció Educativa (UCAE). Aquesta tipologia, té un perfil d'acollidor professional, amb formació i experiència en l'àmbit. Es una tipologia d'acolliment que donaria sortida a infants amb necessitats especials o grups de germans que no disposen de famílies per la seva situació i/o característiques personals.

Altra tipologia serien l'acolliment en família col·laboradora, destinats a infants que viuen als Centres Residencials d'Acció Educativa(CRAE) i que necessiten complementar el seu procés educatiu amb un model de relació afectiva diferent al que els ofereix el centre, com pot ser una família.

Com a entitat col·laboradora de l'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció, del Departament de Benestar Social i Família, la nostra ICIF rep un triple encàrrec:

1 **Treball de recerca i promoció** de l'acolliment a través de campanyes de sensibilització.

2 **Validació i formació** de famílies que volen acollir a un menor.

3 **Seguiment de la situació** de l'infant incorporat a la família d'acollida, així com recolzament, assessorament i formació de les famílies d'acollida.

Introducció

El present document intenta recollir, de la manera més concreta i específica possible, l'esforç, la tasca, la dedicació i els resultats del nostre Servei d'Acolliments Simples al llarg de l'any 2013.

Per tal de facilitar la comprensió de la nostra activitat en el marc del conveni de col·laboració que mantenim amb l'ICAA, hem considerat adient dividir la present memòria quatre parts:

1 **Fase de Promoció i Difusió de l'acolliment i sensibilització de la societat.**
Reunions generals d'informació, trucades rebudes, reunions informatives realitzades, sol·licituds rebudes i els resultats d'aquestes.

2 **Fase d'estudi, estimació de la idoneïtat i formació de famílies que fan demanda**
Anàlisi de les dades de les sol·licituds estimades, desestimades i baixes voluntàries; i del procés de la formació de famílies validades i regularització de guardes de fet.

3 **Fase de Preassignacions i acoblaments.**
Dades corresponents a les preassignacions, plans d'acoblament, reunions de coordinació i de seguiment, visites a domicili, etc.

4 **Fase de Seguiment i Finalització dels acolliments.**
Dades sobre el seguiment de l'acolliment: reunions de coordinació amb els diferents serveis, altes, baixes, informes realitzats, acompanyament a les visites biològiques, etc.

Fase de promoció i difusió de l'acolliment

Una de les tasques dels professionals del servei d'acolliments, és donar a conèixer la figura de l'acolliment familiar. L'objectiu és disposar d'una borsa de famílies amb diferents perfils familiars, per a donar resposta als infants que ho necessiten. En aquest sentit, comentar que la nostra màxima font de recepció és sense dubte la difusió oral de les pròpies famílies amb nens acollits, com també de treballadors i professionals relacionats amb l'entitat, que ens ha permès realitzar la nostra tasca d'una manera força regular i estable.

A més a més, durant l'any 2013, s'han dut a terme diverses activitats de difusió:

- El dia de Sant Jordi s'han realitzant actes de difusió amb una parada a la mateixa plaça Catalunya.
- A principis del mes de maig surt publicat un reportatge a la revista Barcelona Divina, on la nostra presidenta, la Sra. Montserrat Juvanteny feia difusió de l'acolliment familiar.
- En la mateixa línea, a principis del mes d'agost la nostra presidenta va ser entrevistada al programa de ràdio "el suplement d'estiu" de Catalunya Ràdio.
- Amb la intenció de donar a conèixer la nostra feina i conscienciar de les necessitats dels nens i adolescents en situació de risc social es va realitzar al mes de octubre un sopar Benèfic, amb l'assistència de més de 400 persones.
- Coincidint amb el Nadal, la Fundació conjuntament amb altres entitats organitzen el GLOBAL PASTORETS a la sala Luz de Gas. Una funció de teatre on els actors i actrius eren persones molt vinculades a la vida pública i a través dels quals es va donar a conèixer l'acolliment.

Dades generals de la intervenció

El total de trucades que es van rebre al llarg de l'any 2013 per tal de demanar informació sobre l'acolliment familiar, els acolliments en Unitats Convivencials d'Acció Educativa (UCAEs) o bé el programa de famílies col·laboradores per a infants i adolescents atesos en CRAEs, van ser de 56. Aquestes trucades van derivar en 33 informatives individuals, generant-se finalment, un total de 21 sol·licituds noves d'acolliment familiar, de les quals 7 eren per família col·laboradora. A més a més, vam rebre 4 sol·licituds de famílies acollidores ampliant el seu perfil i incorporant més nens a la seva família.

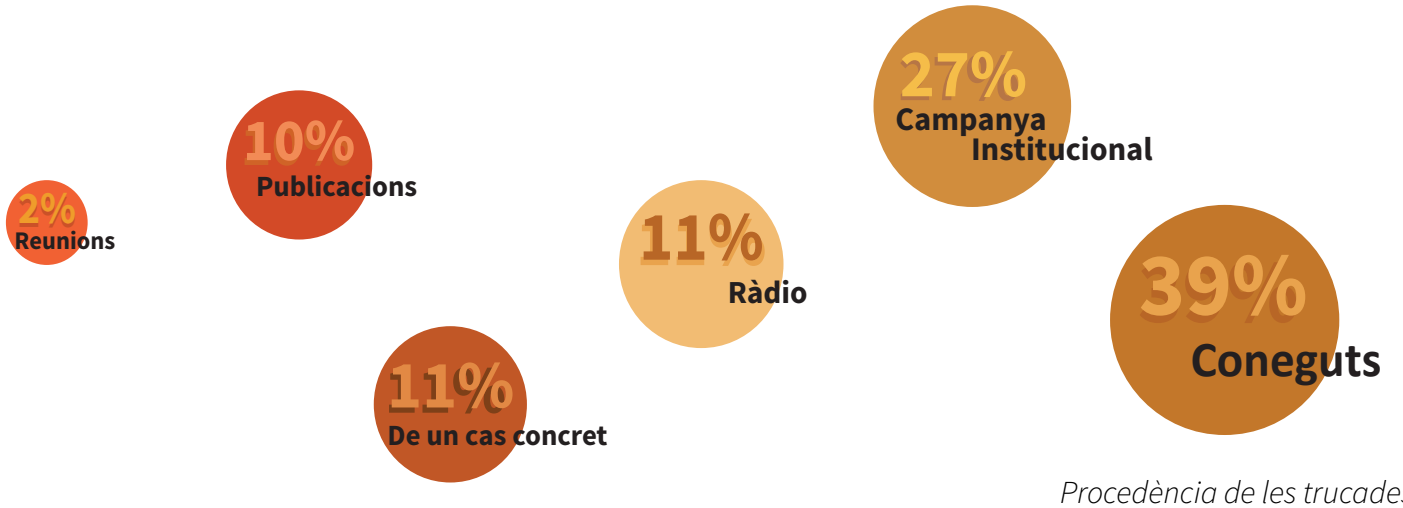

Procedència de les trucades

Fase d'estudi
Estimació de la Idoneïtat i Formació de Famílies

Durant l'any 2013 s'han realitzat un total de 32 estudis, dels quals 25 han estat totals, 3 han estat baixa durant el procés i 4 estan pendents de finalitzar.

D'aquests 25 estudis es van produir les següents diferenciacions:

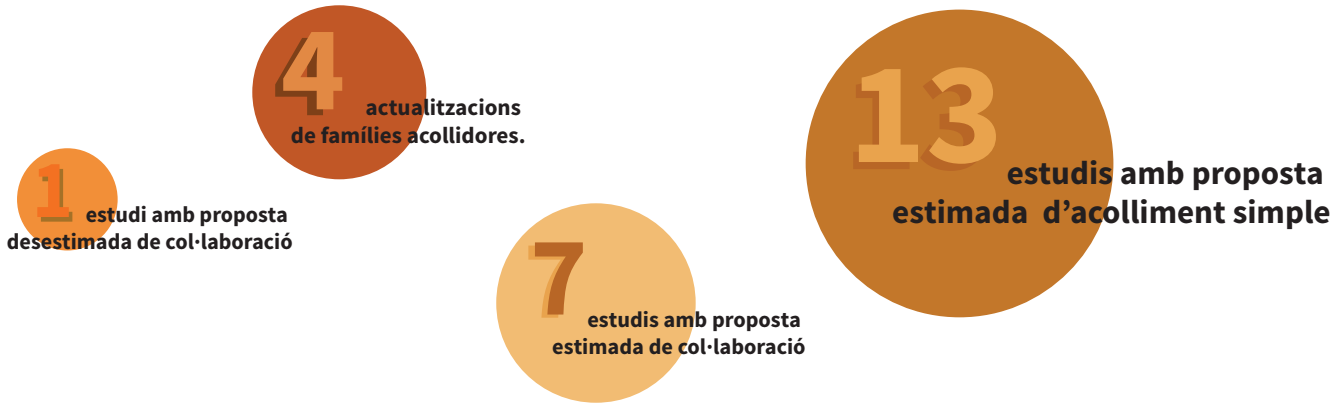

Distribució Mensual dels Informes de Validació Any 2013

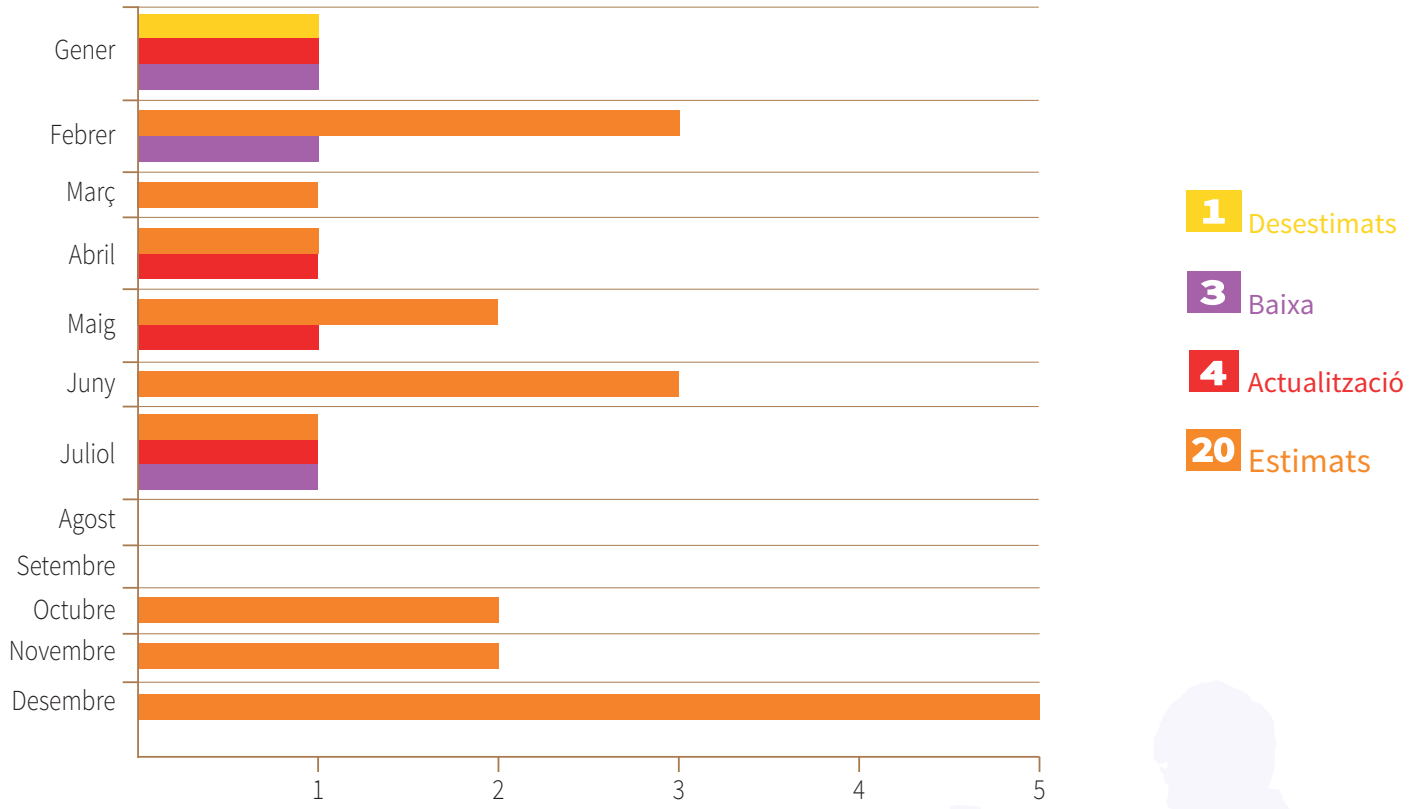

Formació de Famílies

Durant l'any 2013 s'ha realitzat un curs de formació portat a terme a mitjans del mes d'Abril. A aquest curs van assistir 17 persones, 6 parelles i 5 famílies monoparentals.

Som conscients de la necessitat d'establir uns ritmes de treball i unes metodologies que ens permetin proporcionar la mateixa informació a tothom en les millors condicions possibles, de tal manera que les famílies se sentissin a gust, interessades i no els resultés massa feixuc ni aclaparador, ni el curs es convertís en una mena de lliçó magistral i carrera contra rellotge. Per aquests motius vam confiar plenament i encertadament en les experiències anteriors, fent servir la documentació i la metodologia utilitzada en els cursos anteriors, tot i que vam intentar aplicar una dinàmica que permetés més pràctica i participació.

A part del curs de formació, l'equip de valoració durant tot el procés d'entrevistes, ofereixen a aquelles famílies que es preveuen estimades, els coneixements elementals per tal que disposin de la informació necessària sobre l'acolliment.

Fase de preassignacions i acoblaments

Durant l'any 2013 se'ns han proposat des del Servei d'Acolliments de l'ICAA un total de 20 infants, constituint-se finalment 14 acolliments nous durant tot l'any.

D'aquestes noves propostes, a finals de l'any, va quedar 1 proposta pendent, la qual malgrat es va constituir l'acolliment amb la família seleccionada, el cas es va traspassar d'entitat.

Respecte als plans d'acoblament s'han portat a terme un total de 14 plans d'acoblament acabant tots ells satisfactòriament.

La mitja d'edat dels infants acollits al llarg d'aquest any 2013, exceptuant els nadons acollits d'urgència i diagnòstic ha estat de 5 anys i 2 mesos, sent el més gran un nen de 13 anys, i la més petita una nena de poc més d'un any.

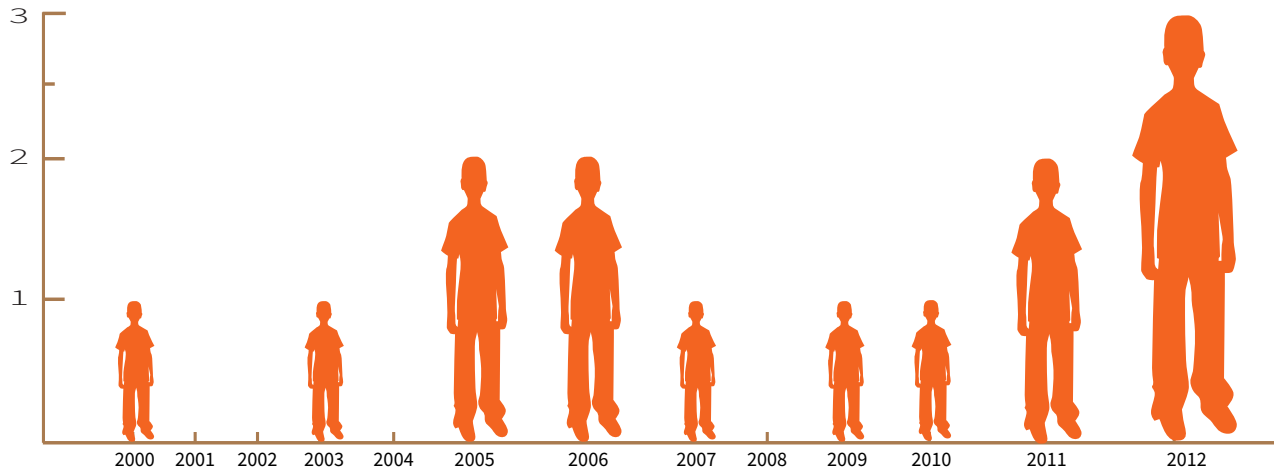

Edat dels nous infants acollits el 2013

Dades quantitatives

Aquests 14 plans d'acoblament formalitzats es defineixen en:

7 Infants sols.

4 Infants en grups de dos germans.

3 Infants en grups de tres germans.

Del total de 20 propostes noves, és necessari comentar que hem hagut de retornar un total de 5, ja que després d'iniciar l'estudi, no ha estat possible concretar-les en acolliment familiar.

Les propostes constituïdes finalment com acolliments s'han definit de la següent manera:

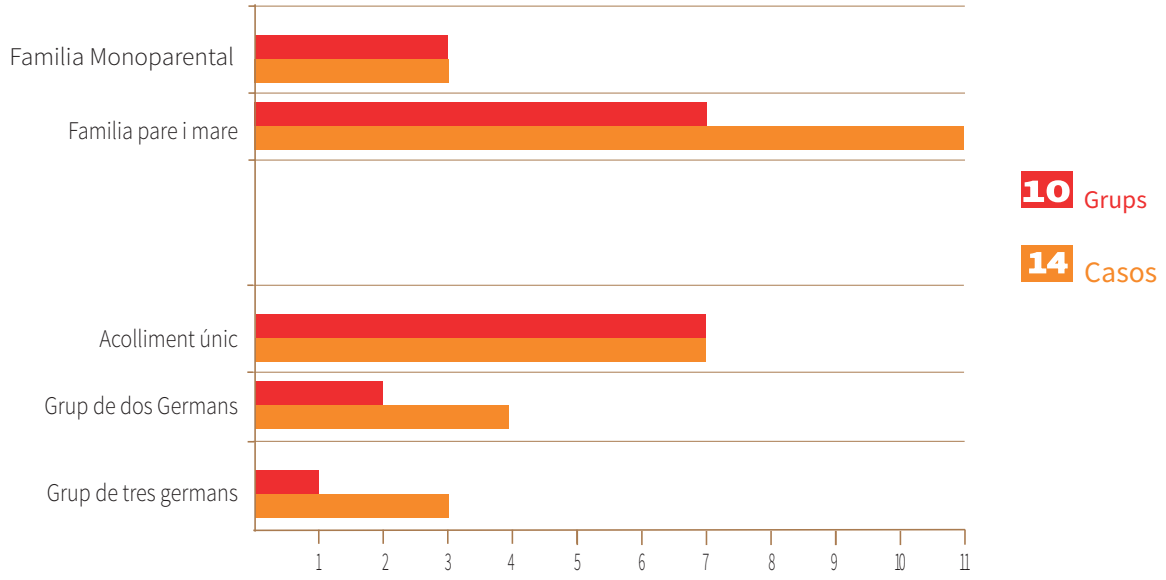

Tipologia dels Acolliments Nous

Fase de Seguiment i Finalització dels Acolliments

L'etapa de seguiment resulta fonamental per garantir l'èxit del procés de l'acolliment. L'objectiu principal del treball de seguiment és el de donar suport Professional a les famílies que han constituït un acolliment i als infants acollits. També vetllar per la bona marxa de l'acolliment i l'assoliment dels plans de treball que es plantegen a diferents nivells, així com la de preparar a les famílies i als infants en el moment de finalització de l'acolliment, i apaivagar les afliccions en el procés d'acomiadament.

La tasca diària portada a terme per l'equip de seguiment, es pot dividir bàsicament, en diverses actuacions:

- ☐ Reunions durant el procés d'acoblament amb CRAE's, EAIA's i Centres d'Acollida.
- ☐ Reunions semestrals de seguiment amb els equips de referència
- ☐ Elaboració dels informes d'incidències que es poden donar al llarg de l'acolliment.
- ☐ Reunions d'inici de l'acolliment amb les famílies d'acollida.
- ☐ Elaboració dels informes de seguiment, renovació i finalització dels acolliments.
- ☐ Acompanyament i/o supervisió de les visites biològiques dels infants.

- Tramitació dels pressupost econòmics especials així com el seu seguiment fins l'aprovació i posterior pagament als proveïdors.
- Reunions de finalització de l'acolliment i elaboració dels plans de majoria d'edat.
- Visites de seguiment dels acolliments constituïts: nens, famílies, escoles, serveis terapèutics, EAP's.

Dades quantitatives

Quantitativament totes aquestes actuacions portades a terme per l'equip d'acolliments de la nostra entitat es poden traduir de manera concreta en les següents dades.

En la fase d'inici i seguiment de l'acolliment:

427 informes elaborats:

- **14** informes de finalització.
- **353** informes de seguiment.
- **60** informes d'incidències.

349 reunions de coordinació:

- **56** reunions d'inici dels acolliments (EAIA's i escoles).
- **293** reunions de coordinació i seguiment amb equips de referència (EAIA's).

1616 visites:

- **473** visites de seguiment als nens i a les famílies.
- **1.143** acompanyaments a visites biològiques.

En la fase de finalització de l'acolliment:

- **36** reunions de coordinació de finalització dels acolliments.
- **29** informes de finalització.

Característiques dels infants acollits.

La tipologia dels acolliments del 2013 ha estat la següent:

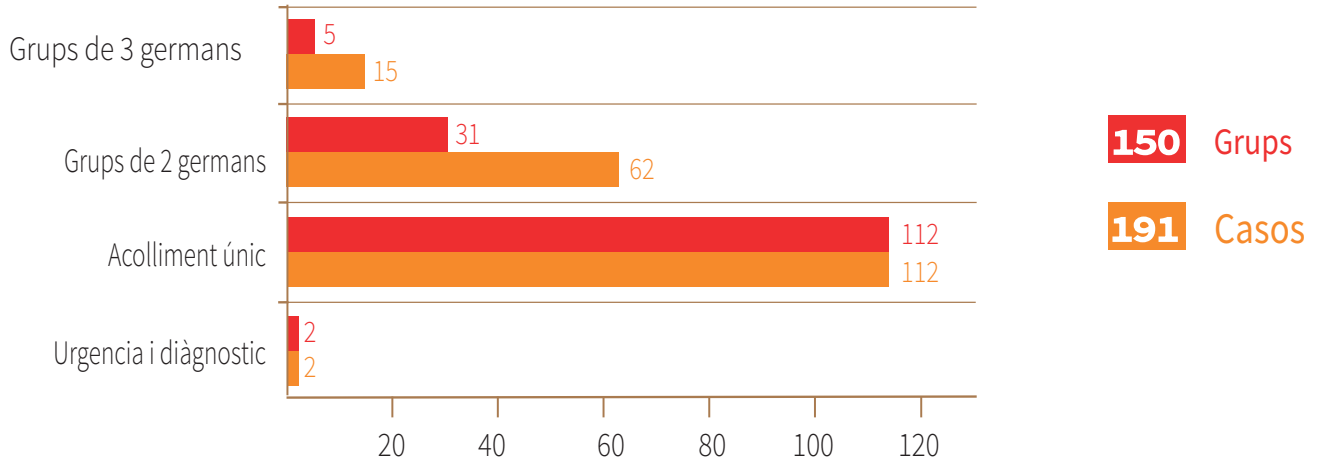

Tipologia dels acolliments Any 2013

Dels 203 nens en seguiment durant tot l'any 2013, n'hi ha 91 infants amb més de 12 anys, 90 entre 6 i 12 anys i 22 en són menors de 6 anys. La mitjana d'edat dels infants en que es troba situat el total dels acolliments ha estat de 11 anys i 5 mesos, una mitjana cada any més alta.

Com podem veure tenim una important població a la franja d'edat que considerem a priori més difícil, la qual cosa posa en evidència la necessitat de fer seguiments intensius ja que això ajuda molt a apaivagar l'ansietat de les famílies.

Edat dels infants en seguiment

Any Naixement	Nº Infants	Any Naixement	Nº Infants
1996	11	2005	12
1997	16	2006	10
1998	11	2007	10
1999	15	2008	7
2000	12	2009	17
2001	16	2010	16
2002	20	2011	15
2003	17	2012	13
2004	12	2013	11

Finalització dels acolliments

Durant l'any 2013 hem participat amb l'ICAA i/o els EAIA's corresponents, en l'elaboració de 29 plans de desacoblament/acoblament d'infants. Aquestes baixes han estat:

- ☐ 8 nois per ingrés en un CRAE.
- ☐ 7 per retorn amb família biològica.
- ☐ 1 infant per canvi de tipus d'acolliment.
- ☐ 2 per pas a preadoptiu.
- ☐ 11 per majoria d'edat, dels quals 8 continuen vivint amb la família acollidora.

En aquest apartat, és important exposar les característiques dels infants acollits. Característiques com les seves experiències de vida i l'edat son alguns dels factors més importants que podrien fer fracassar un acolliment. Quant més gran és un nen, més dificultats genera la seva convivència en una família d'acollida; en són exemple les crisis pròpies de l'adolescència, especialment dures en els nostres infants, la reivindicació d'una identitat pròpia, etc.
Un altre factor important que afecta el bon curs d'un acolliment és quan els infants pertanyen a un grup de germans, ja que malgrat amb una sola visita pots veure a tota la família, és més difícil complir amb un treball a nivell individual i valorar la consistència com a grup, la identificació a mida que van fent-se grans, la diferenciació que exigeixen, la gelosia i altres dificultats.

Per tant, en aquests casos, és molt important tenir en compte tots aquests aspectes, de la mateixa manera que les característiques i peculiaritats de cada família, per tal de fer la nostra tasca el més coherent possible i garantir l'èxit en la mesura del possible.

Reflexió Final

Com cada any, la tasca que hem dut a terme l'equip de la nostra ICIF, ha sigut molt intensa. Tant des de l'equip de validacions com el de seguiment, hem intentat treballar de la manera més eficient i professional possible, posant sempre en primer pla, al nen. Com a entitat amb molts anys d'experiència estem en continu moviment, innovant i creant noves formes de fer, tenint com a objectiu principal millorar el nostre servei tant de cara als infants com a les pròpies famílies d'acollida.

El nostre equip de professionals és un equip consolidat i amb anys d'experiència en el camp dels Acolliments Familiars, el qual dia a dia treballa amb iniciativa, amb mentalitat oberta, creativa i dinàmica, procurant perquè tots els infants puguin viure i créixer en una família, ja sigui la pròpia o una d'aliena, millorant el benestar i el desenvolupament integral de la infància, adolescència i família, generant i compartint el seu coneixement.

Així, l'any 2013 vam acabar amb tres programes bàsics en ple funcionament, els acolliments simples en família aliena, els acolliments en Unitats Convivencials d'Acció Educativa (UCAEs) i el programa de famílies col·laboradores per a infants i adolescents atesos en CRAEs. En aquest sentit durant l'actual memòria es podrà observar com la majoria dels acolliments constituïts es van realitzar durant el primer semestre de l'any, mantenint un nombre important de famílies ja validades durant el segon semestre, en llista d'espera.

Observarem també com el nombre d'acolliments constituïts durant aquest any és significativament menor als realitzats anys enrere. Com cada any, però, hem pogut observar la mateixa tendència de les famílies a fer demandes d'acolliment amb perfils molt semblants: permanents, nens/es petits/tes i sense germans, en detriment dels acolliments simples i dels d'urgència i diagnòstic, grups de germans i/o nens més grans. Malgrat aquesta situació, l'entitat ha pogut demostrar un any més la nostra implicació, fomentant l'acolliment de grups de germans i de nens més grans, dels 14 nens acollits durant l'any 2013, 8 superen els 5 anys i 9 pertanyen a grups de germans.

Cal dir però, que dels 7 infants sols que han iniciat l'acolliment familiar durant l'any 2013, 2 són un grup de germans, però que per les seves característiques han anat a dos famílies diferents, les quals estan en continua comunicació mantenint d'aquesta manera la vinculació fraternal de les petites. En aquest mateix sentit, 181 dels 203 infants acollits per la nostra entitat durant l'any 2013, estan dins la franja d'edat compresa entre els 6 i els 18 anys, considerant-la a priori una etapa més difícil, la qual cosa posa en evidència la necessitat de fer seguiments intensius ja que això ajuda molt a apaivagar l'ansietat de les famílies.

Aquest any però ha augmentat el nombre total d'acolliments que per diferents motius no han pogut continuar. Característiques com la seva experiència de vida, l'edat, i que els infants pertanyin a grups de germans, dificulten el seguiment dels acolliments. Evidentment quan més gran és un nen més dificultats genera la seva convivència

en la família d'acollida, les crisis d'adolescència especialment dures en els nostres infants, la reivindicació d'una identitat pròpia, etc. Per altra banda, el fet de pertànyer a un grup de germans dificulta la possibilitat de treballar més a nivell individual; així com la consistència com a grup, la identificació a mida que van fent-se grans, la diferenciació que exigeixen, la gelosia i altres dificultats.
En aquests casos és molt important tenir en compte tots aquests aspectes, de la mateixa manera que les característiques i peculiaritats de cada família, per tal de fer la nostra tasca el més coherent possible i garantir l'èxit en la mesura del possible. Aquest fet ens anima a continuar endavant, a treballar amb més intensitat, traient sempre lliçons d'aquells acolliment en que no hem sabut més, per intentar millorar i oferir sempre que puguem, alternatives al nen o nena que no sigui un CRAE, ja que com diu la llei, un centre ha de ser sempre l'últim recurs per un infant.

Respecte al projecte d'acolliment de caps de setmana i vacances en família col·laboradores, hem de comentar que han representat un total de 12 infants al llarg de l'any 2013. En aquest sentit finalitzem l'any pendents de poder integrar 3 infants en dos famílies que s'han ofert a formar part d'aquest programa però que a finals de l'any 2013 estaven en procés d'estudi i de la seva estimació com a família col·laboradora. De nou, volem fer un esment a les nostres famílies, elles són les que dia a dia ens demostren la seva generositat i la seva força, demanant únicament el fet d'ésser al seu costat, escoltar-les i recolzant-les. No és fàcil tenir a casa les 24 hores del dia a nens que, en el millor dels casos, han patit la negligència dels seus propis pares; però elles ho fan amb solidaritat i amb un somriure, obrint les portes de la seva llar i rebent-nos amb amabilitat. Afortunadament el treball de coordinació entre la nostra ICIF i les famílies és constant i així podem continuar la tasca tant bàsica i important, per tots els infants que han estat amb nosaltres durant aquest any.

Per aquest motiu i amb l'idea de poder materialitzar aquest agraïment , al mes de juny vam realitzar un viatge amb tots els nens dels nostres centres i de les nostres famílies a Eurodisney. Va ser una experiència única i tots, petits i grans vam gaudir d'uns dies plens de somnis fets realitats. Per altra banda, coincidint amb les dates de Nadal, vam organitzar una sortida a Port Aventura per als nens del nostres centres i per a les nostres famílies d'acollida. Va ser un dia molt especial i molt divertit tant per als més grans com per els més petits. Des de la nostra entitat continuem agraint a cadascuna d'aquestes famílies que sense demanar res a canvi, ofereixen al nen una nova oportunitat i nou model familiar a seguir i a reproduir al llarg de la seva vida sigui quin sigui el temps que el nen hagi conviscut amb ells.

Per tot això considerem que la gran majoria de les nostres famílies són un veritable exemple per a la societat i en canvi, incongruentment, no tots els professionals que intervenen en el cas les té massa presents en el procés del menor, com si la valoració d'un cas es pogués fer a esquenes d'un dels protagonistes de la seva evolució i formació com persones. Creiem que treballant conjuntament amb l'administració, cadascú des de les seves possibilitats, s'hauria de fer més, no només per potenciar la figura de l'acolliment, sinó per atorgar un paper més important a aquestes famílies, valorant i fent valorar el seu esforç i tenint en compte la seva feina i implicació amb els infants.

Com cada any, tornem a agrair el recolzament dels responsables de la nostra entitat, Fundació Concepció Juvanteny, que tant en moments de bonança com de dificultats, sempre són presents, assessorant-nos i/o intervenint en aquells casos que per la seva especial dificultat els hi demanem el seu consell, i pel recolzament i seguretat que davant els dubtes ens aporten. Agrair a l'ICAA i especialment als nostres referents, el suport a l'equip de seguiment, a l'equip de validacions i a la coordinació. Esperem amb aquest document deixar reflectida la nostra tasca durant aquests mesos, volent deixar memòria dels nens i nens que al llarg de l'any 2013 han estat amb nosaltres. Com sempre, és llei de vida, alguns ja han marxat, altres són nous i molts encara continuen amb nosaltres. Finalment remarcar el sentiment de satisfacció i agraïment vers al nostre equip, per la seva per la forta implicació, la seva humanitat i la seva voluntat per continuar davant les adversitats i tirar endavant amb il·lusió la nostra tasca, la qual durant aquest any en especial, no ha estat fàcil. Dia a dia s'ha fet palès l'esforç d'aquests tècnics per tal de continuar aprenent i millorant les seves funcions, posant a la pràctica noves idees i coneixements.

Susana Valiente Tamayo
Cap del Servei